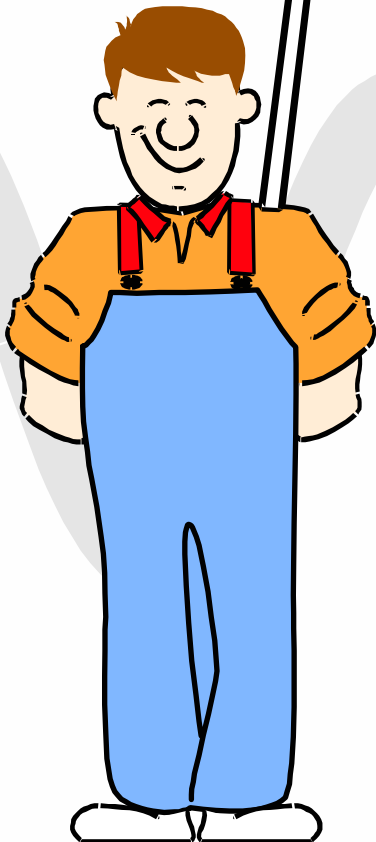

Vibrace a rázy Úvod do problematiky

Principy měření vibrací

- Vibrační teorie a parametry
- Rázy
- Posuzování - hodnocení vibrací
 - Typy signálů
 - Parametry měření signálů
 - Třídění informací

- Měřicí řetězec
 - Snímač
 - Předzesilovač - úprava signálu
 - Měření a analýza
 - Záznam informací

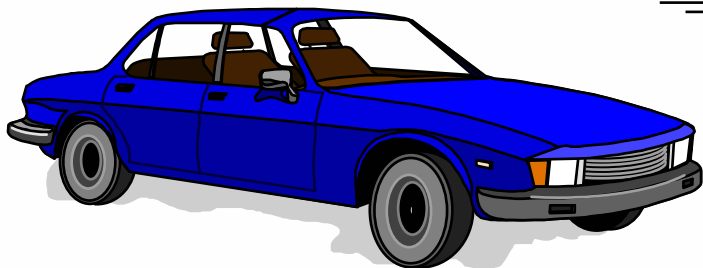
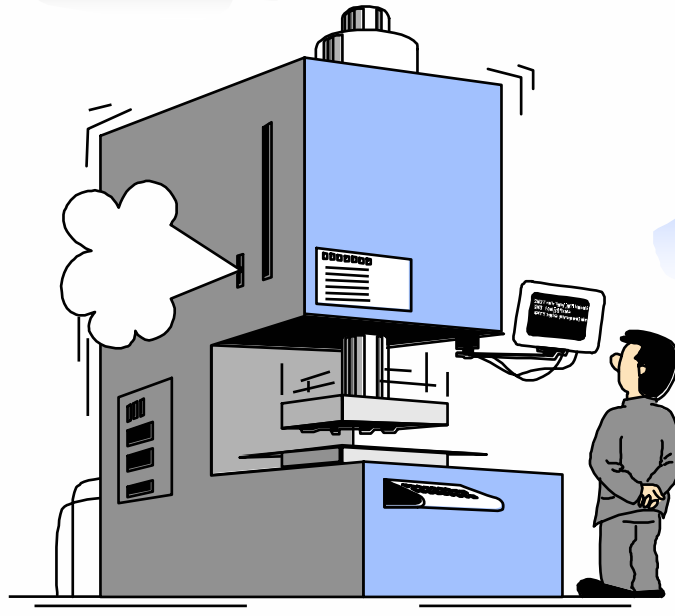
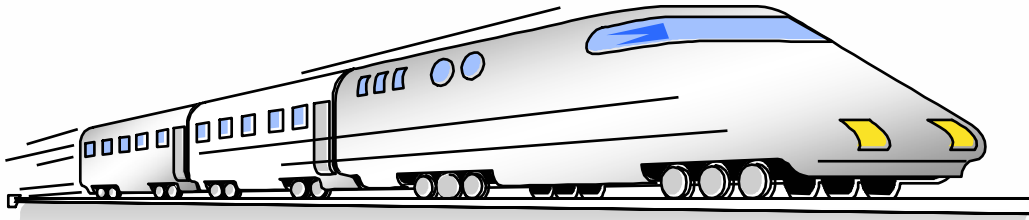
- Vybavení

Definice

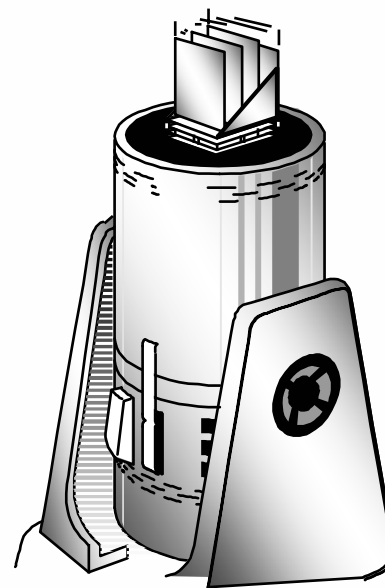
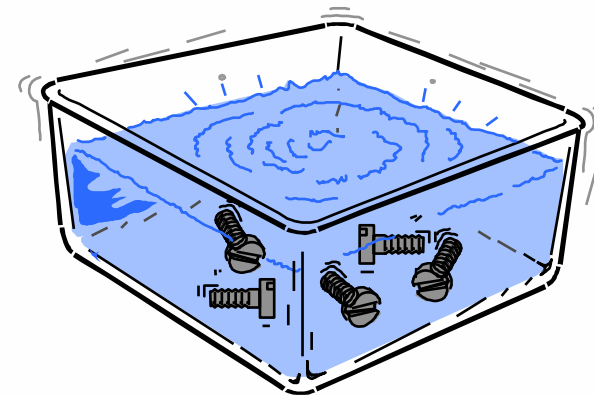
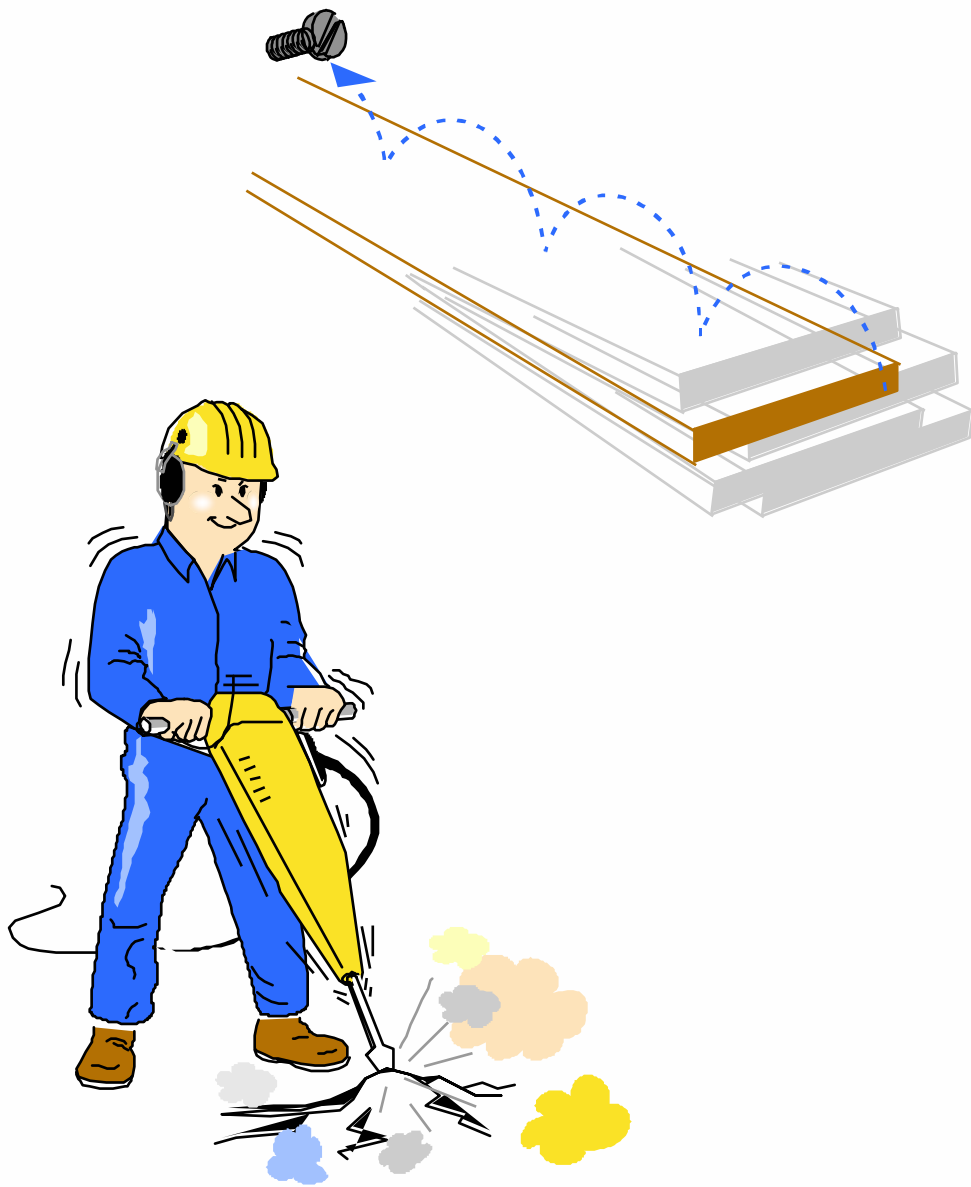
Vibrace jsou oscilace, kde kvantita (počet oscilací) je parametrem definujícím pohyb mechanického systému.

Oscilace je změna popsaná časem a amplitudou počtu - frekvence vztažená na referenci, kdy amplituda kolísá (je větší, či menší) kolem reference.

Vibrace v každodenním životě

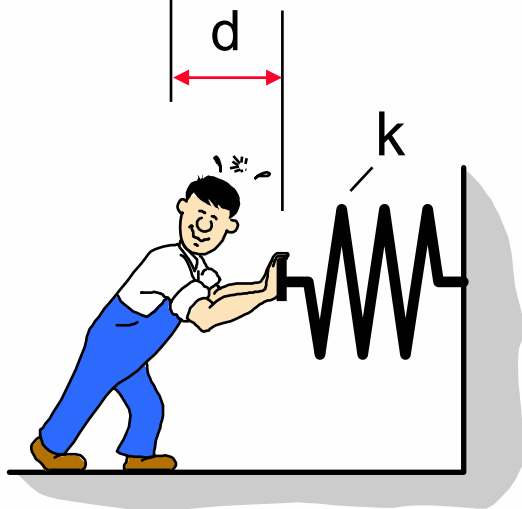
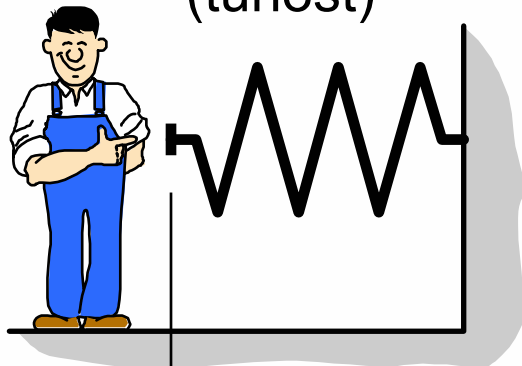

Užitečné vibrace

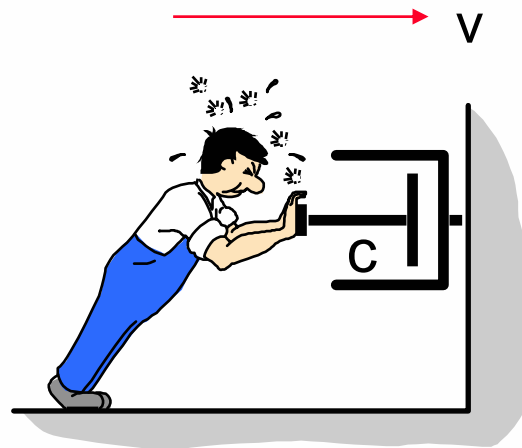
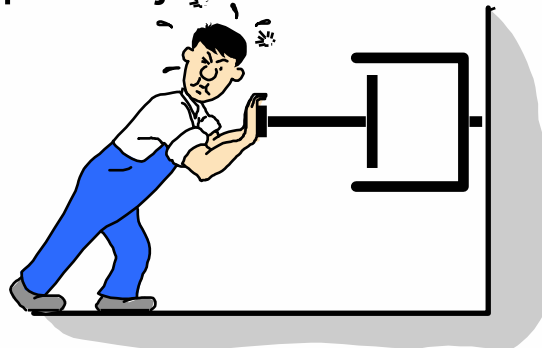
Mechanické parametry a složky

Výhybka
(tuhost)

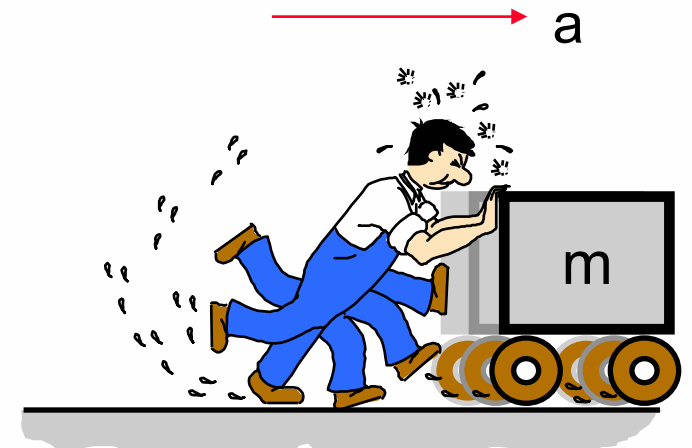
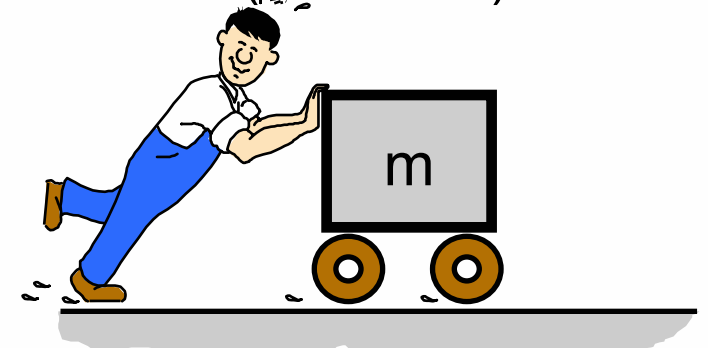
$$F = k \times d$$

Rychlost
(poddajnost - elasticita)

$$F = c \times v$$

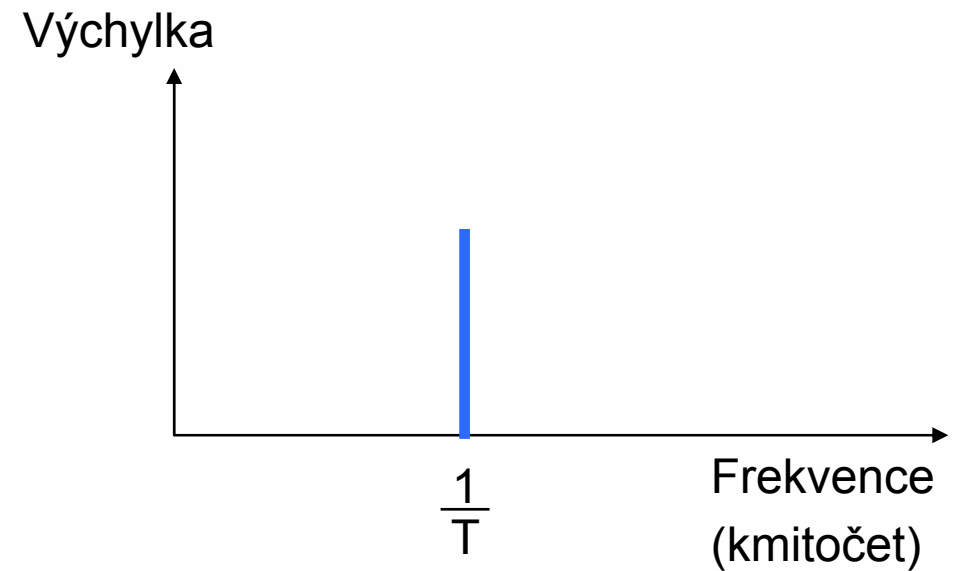
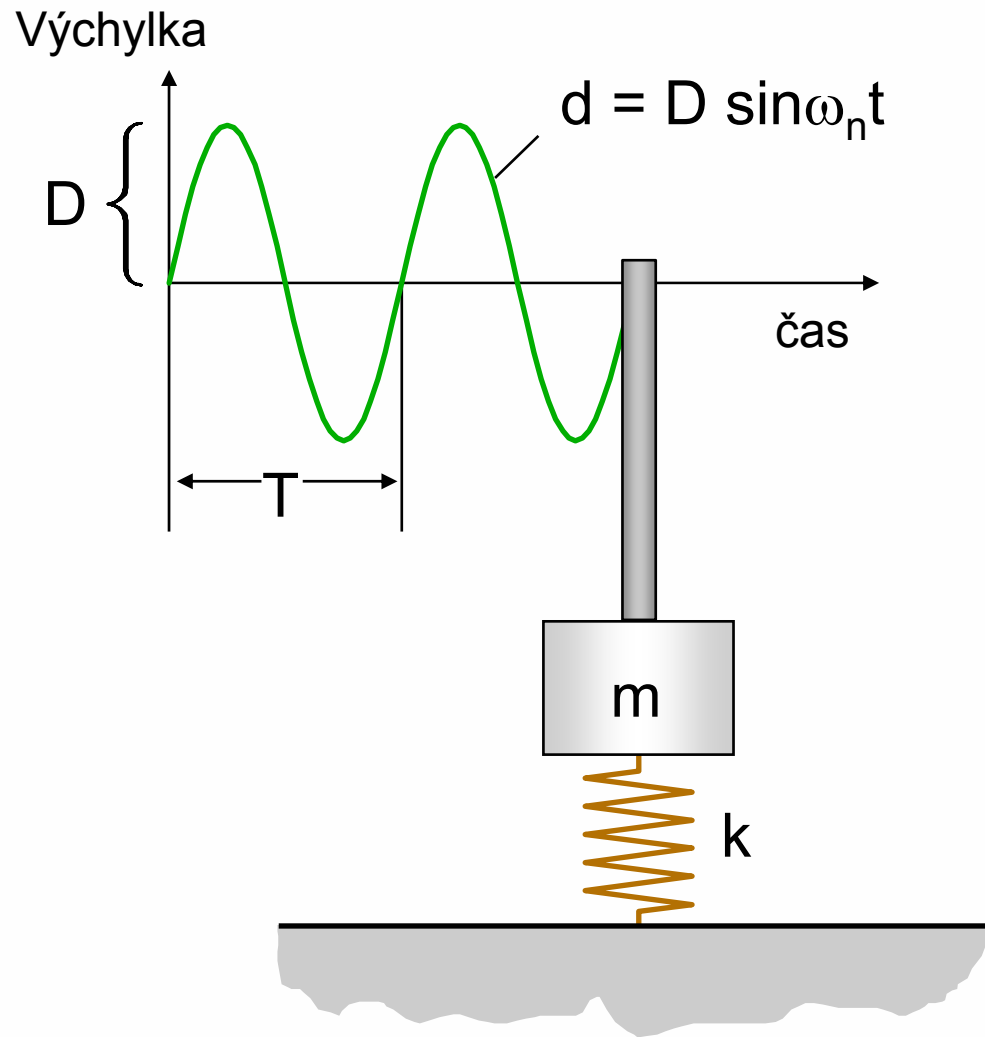
Zrychlení
(hmotnost)

$$F = m \times a$$

Mechanické systémy sestávají z pružin, tlumičů a hmot ...

Nejjednodušší forma vibrací...

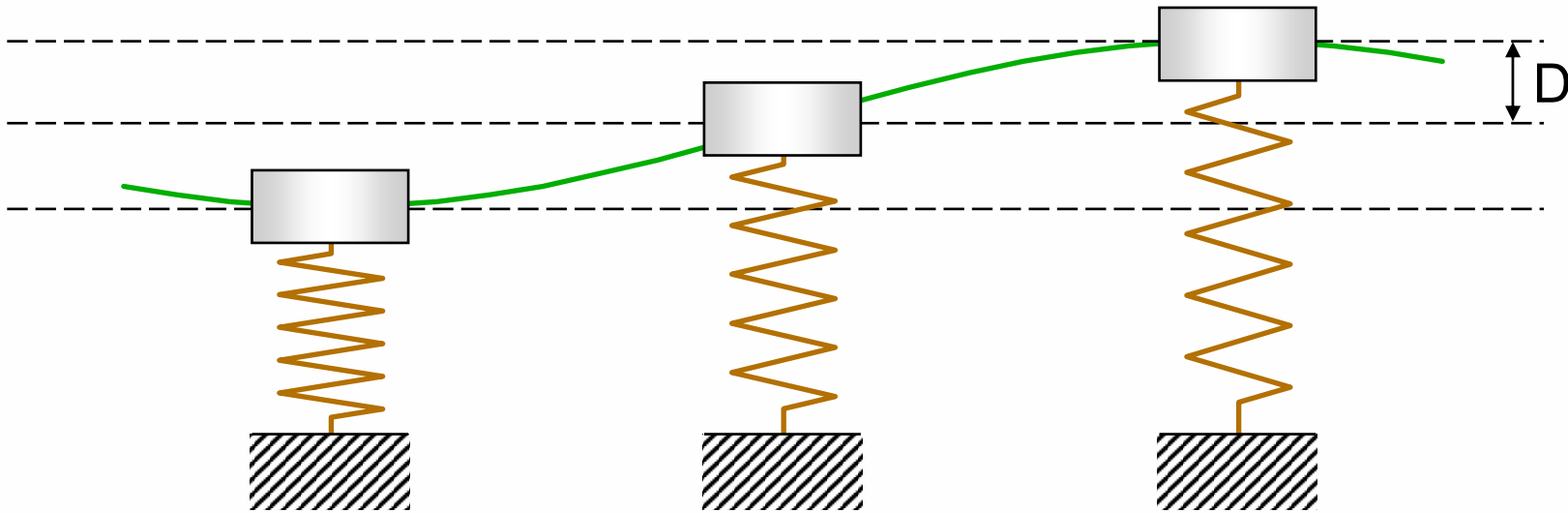

Perioda, T v [s]

Frekvence, $f = \frac{1}{T}$ v [Hz = 1/s]

$$\omega_n = 2 \pi f_n = \sqrt{\frac{k}{m}}$$

Volné vibrace

Přeměna - přenos energie mezi potenciální a kinetickou formou
(za předpokladu bez tlumení)

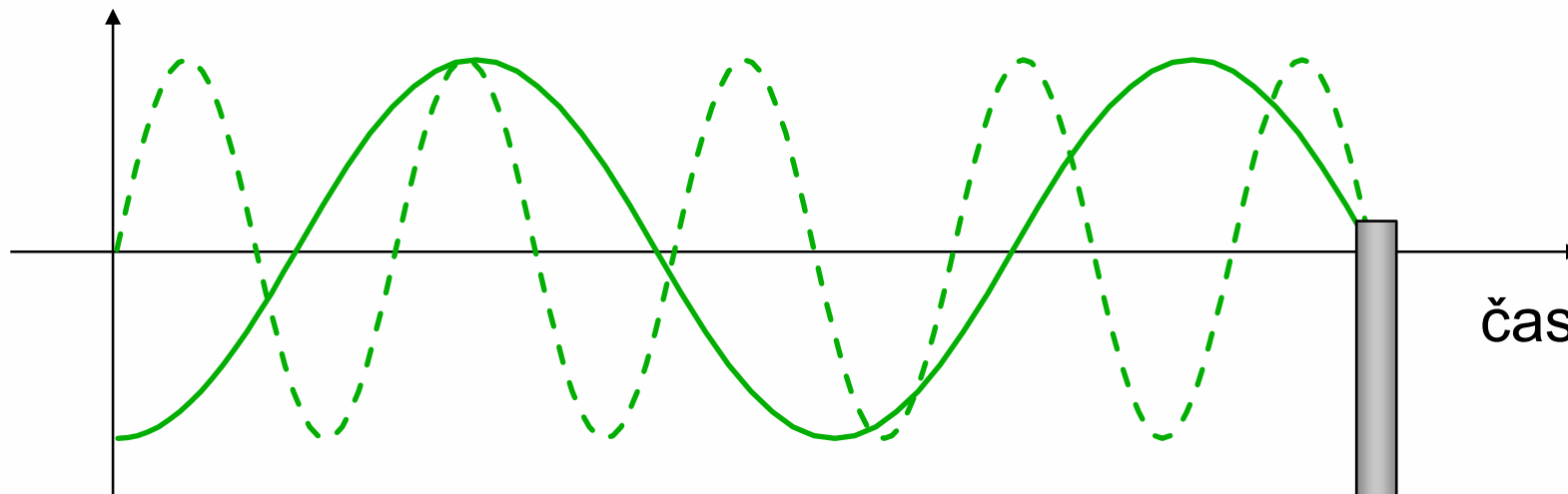
Δ kinetické energie = - Δ potenciální energie

$$\frac{1}{2} m V^2 = \frac{1}{2} k D^2, \text{ a } V = (2\pi f)D$$

$$\frac{1}{2} m (2\pi f)^2 D^2 = \frac{1}{2} k D^2$$

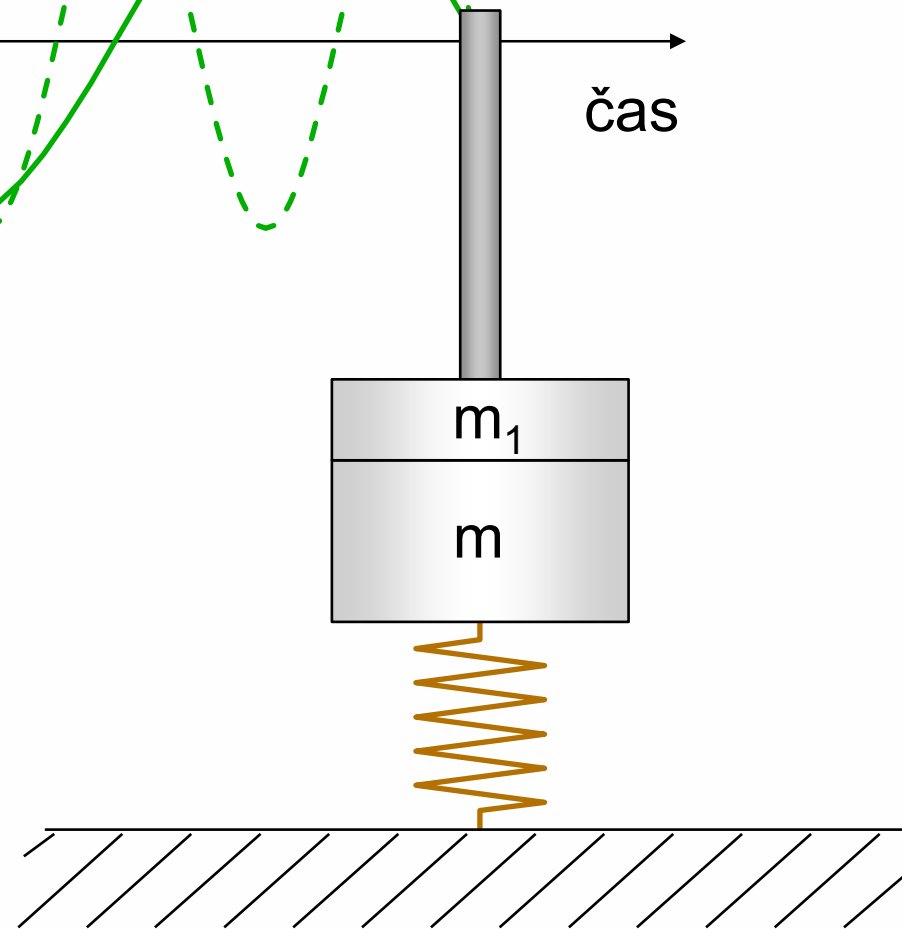
$$f = \frac{1}{2\pi} \sqrt{\frac{k}{m}}$$

Hmota a pružina

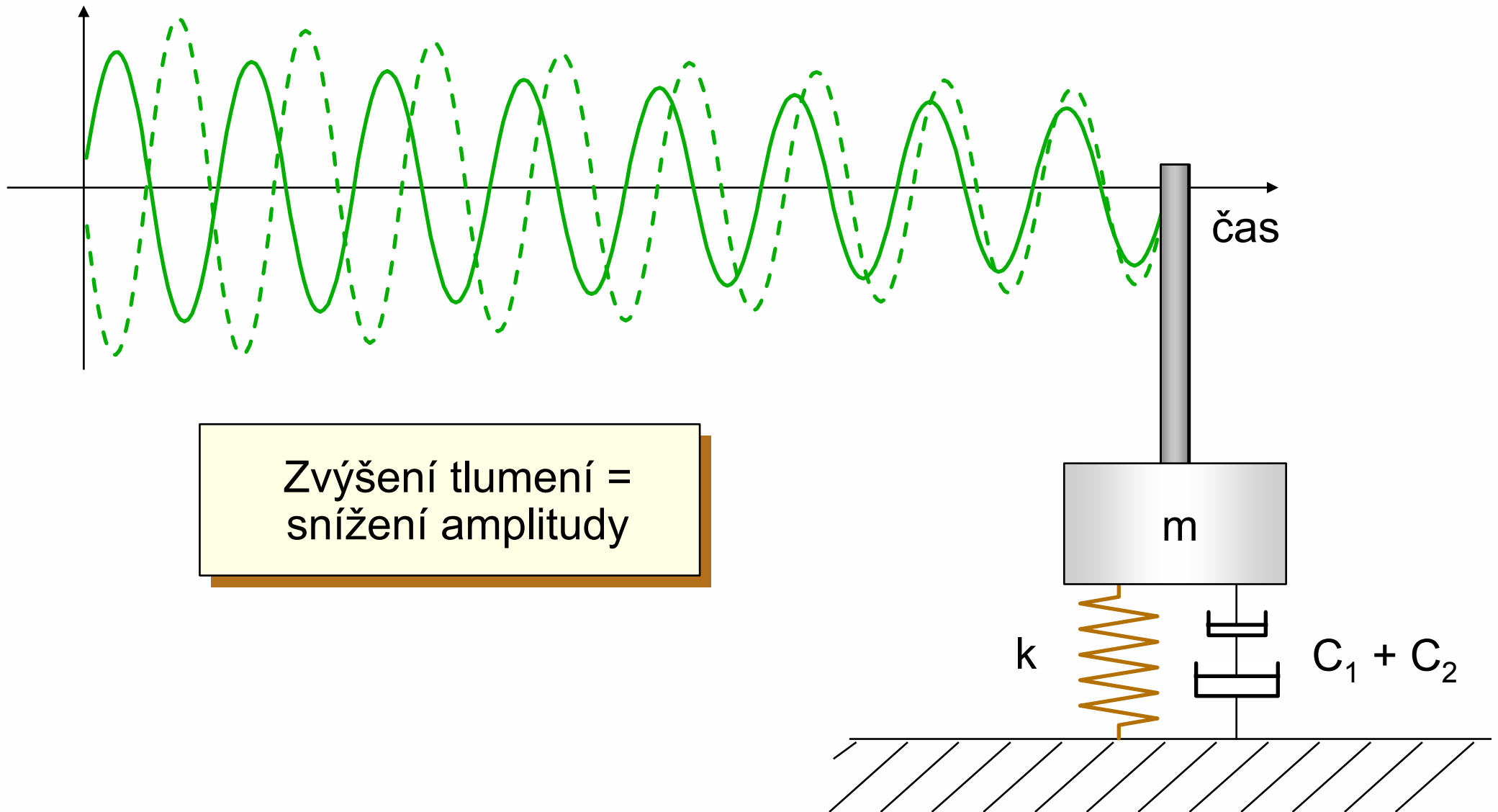

$$\omega_n = 2\pi f = \sqrt{\frac{k}{m + m_1}}$$

Větší hmota = snížení
frekvence

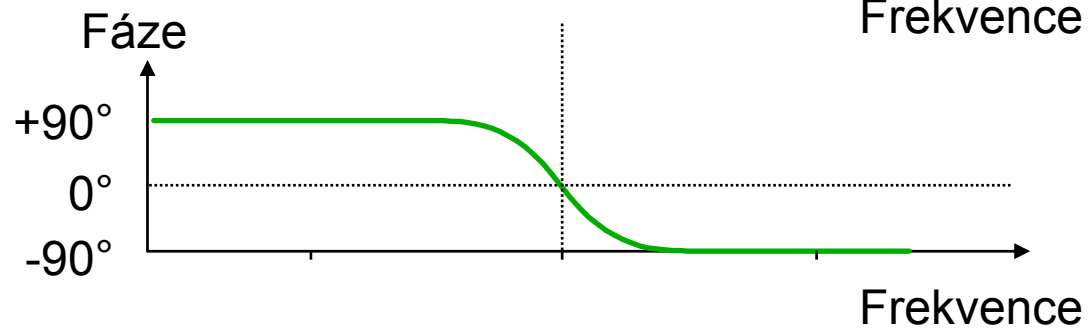
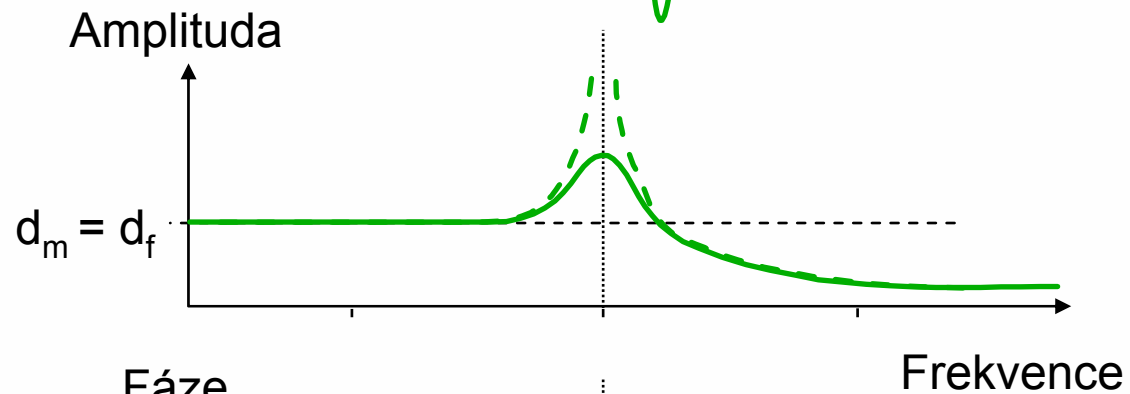
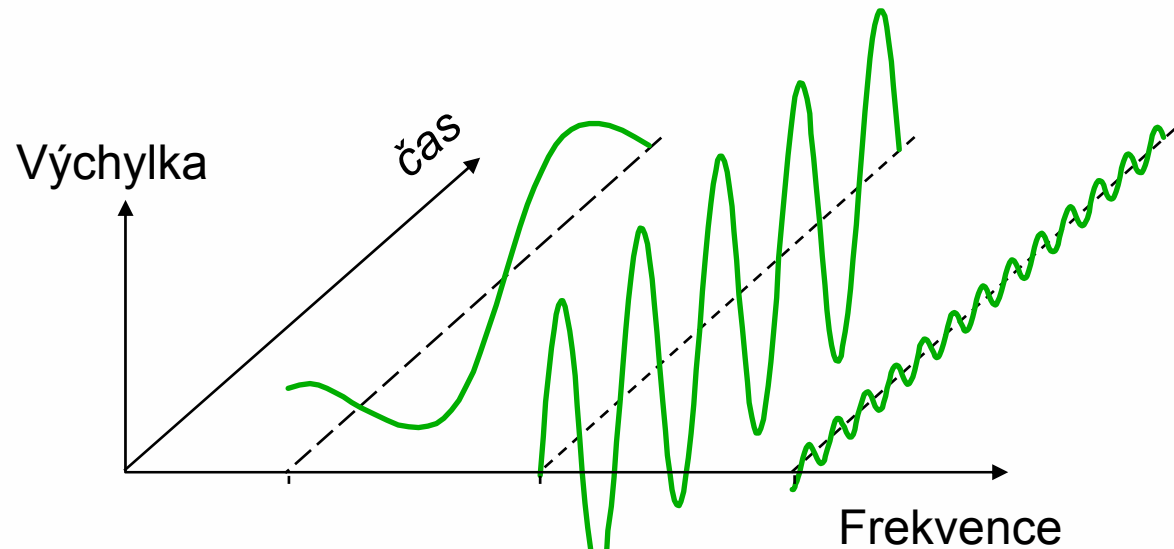
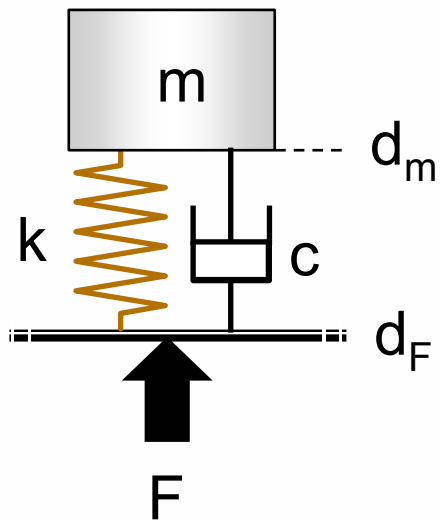

Hmota, pružina a tlumení

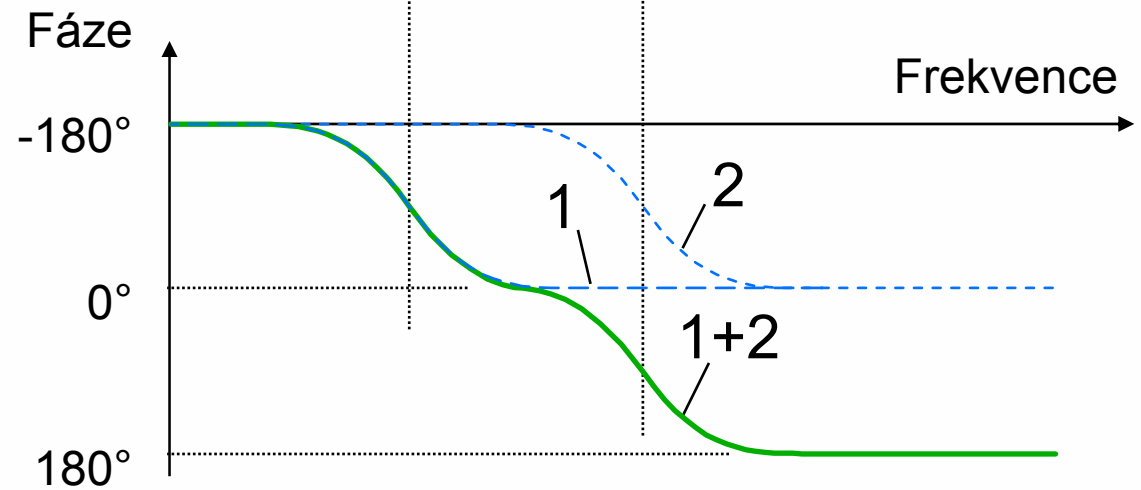
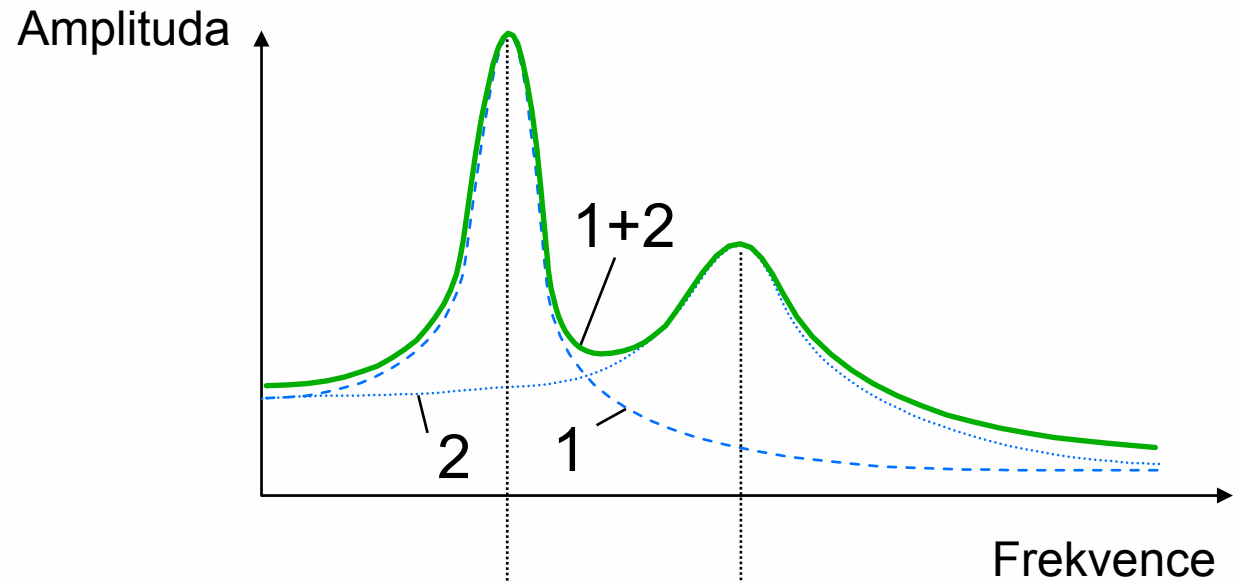
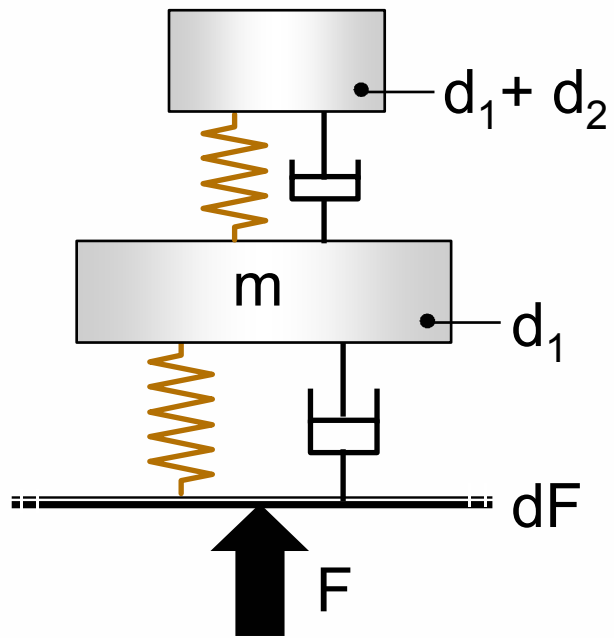

Zvýšení tlumení =
snížení amplitudy

Buzené - vynucené vibrace

Více stupňů volnosti - sdružené odezvy

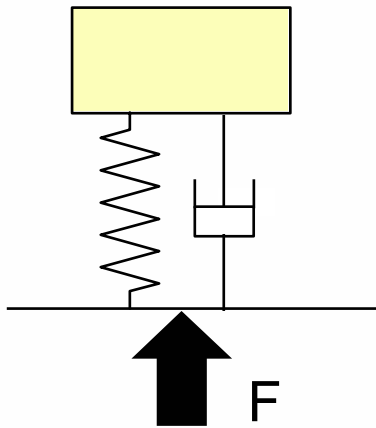

Odezvový model struktur

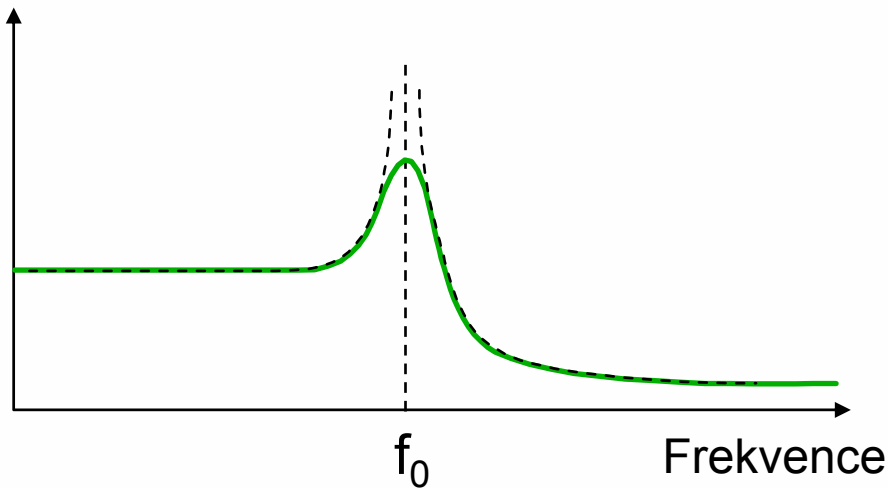
Jeden stupeň volnosti

Single Degree of Freedom

SDOF

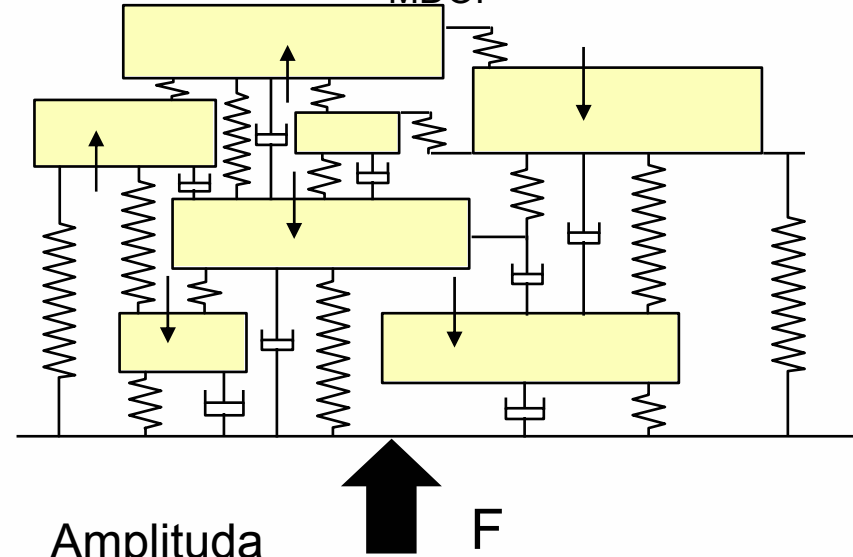
Amplituda

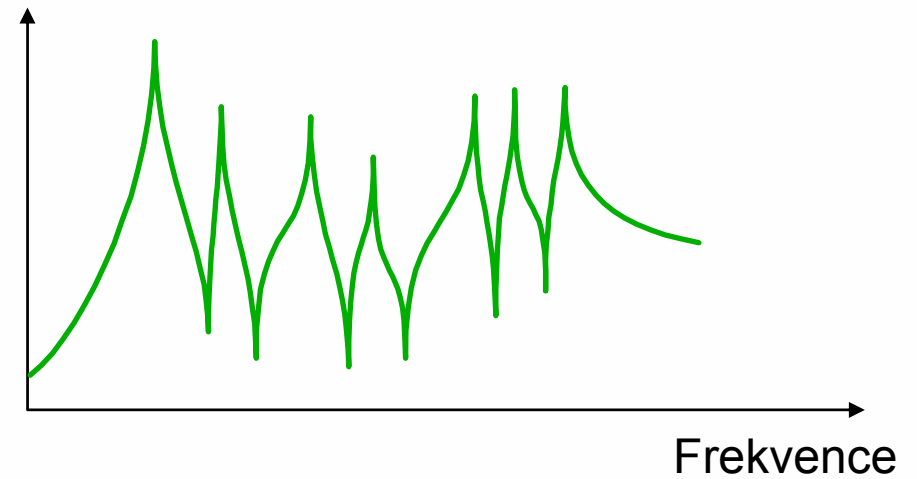
Více stupňů volnosti

Multi Degree of Freedom

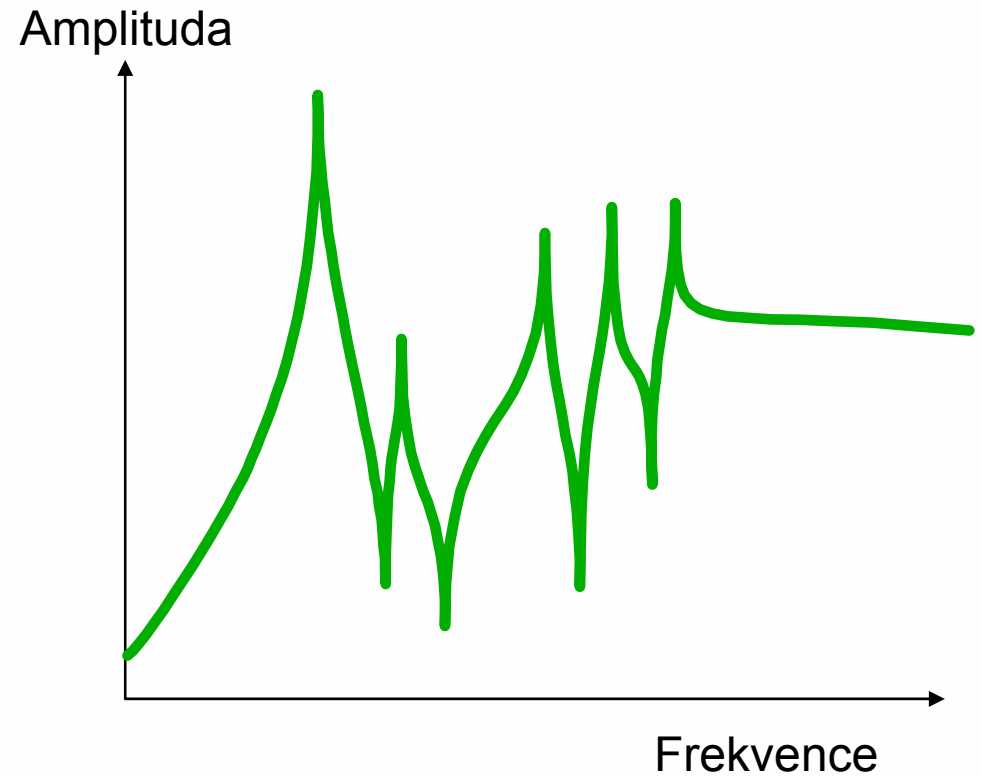
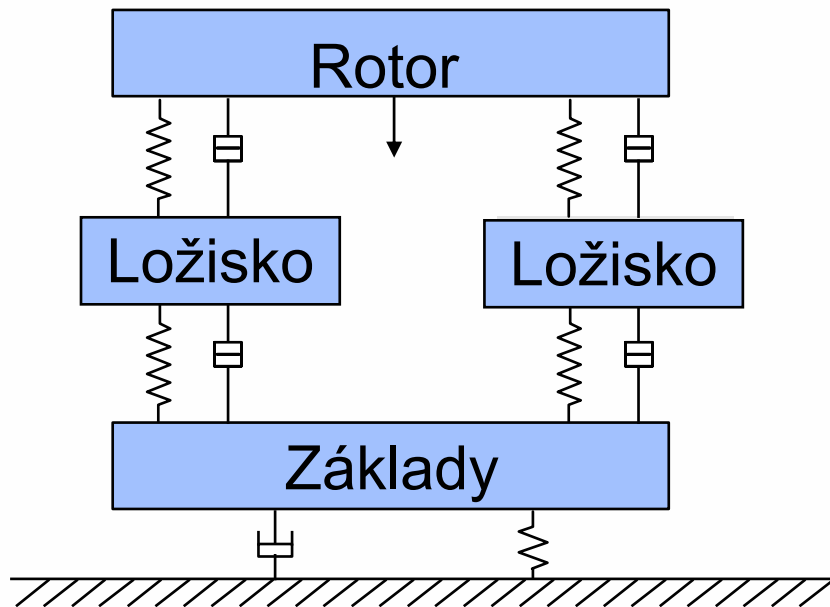
MDOF

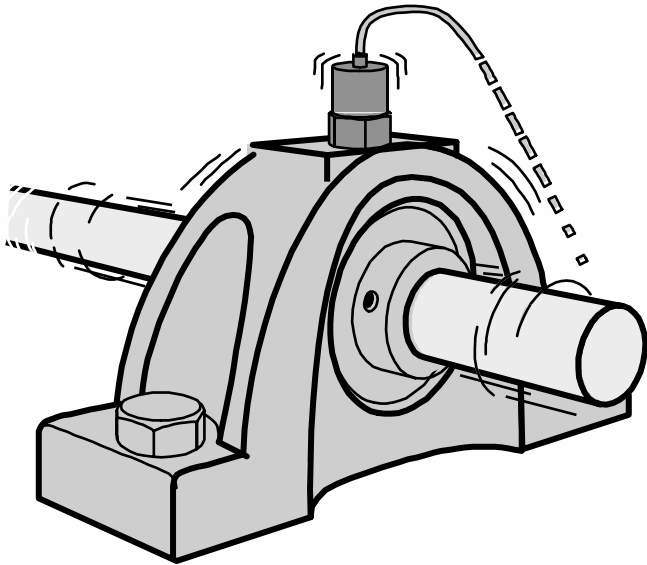
Amplituda

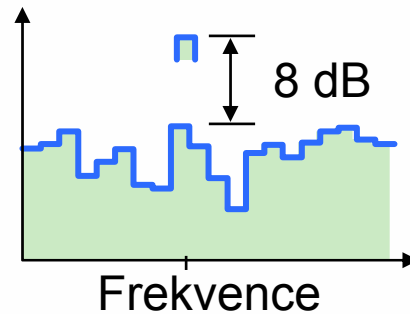
Odezva v “reálném světě”

Síly a vibrace

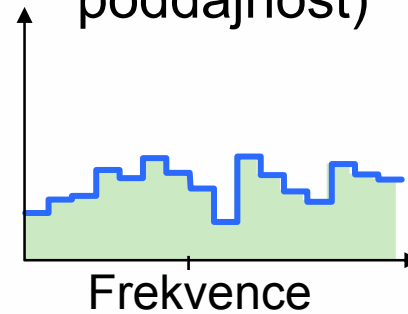

Budící síly

+

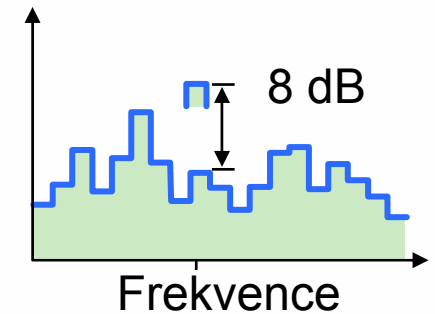
Odezva systému
(pohyblivos -
poddajnost)

+

=

Vibrace

Příčiny sil:

- neváha
- rázy
- tření (opotřebení)
- uvolnění

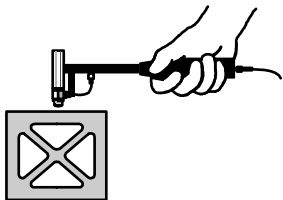
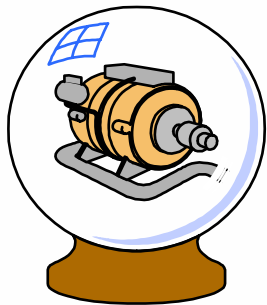
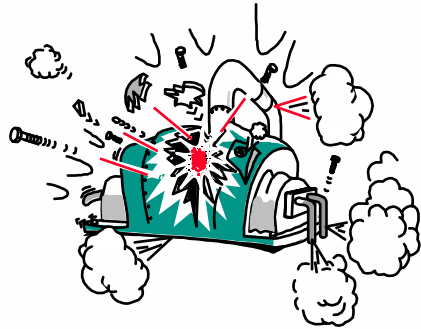
**Strukturální
parametry:**

- hmota
- tuhost
- tlumení

**Vibrační
parametry:**

- zrychlení
- rychlost
- výchylka

Proč měříme vibrace?

- Pro ověření dynamického zatížení stroje (například pro posouzení dle Wöhlerových křivek)
- Zabránění vybuzení rezonancí v důležitých částech stroje
- Pro možnost lokalizovat a dále tlumit či izolovat zdroje vibrací
- Pro provádění bezdemontážní diagnostiky, monitorování provozního stavu stroje
- Pro možnost počítačového modelování a ověření (analýza systému)

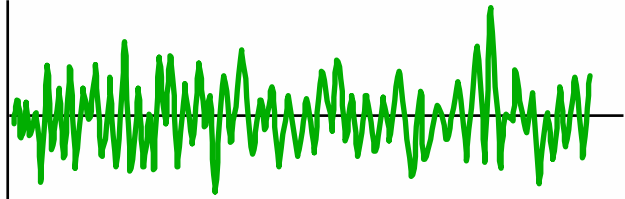
Ja kvantifikujeme vibrace?

- Provedení měření
- Analýza výsledků (úroveň a frekvence)

Před prováděním analýz je nutno nejprve specifikovat typy a projevy vibračních signálů a metodách jejich měření.

Typy signálů

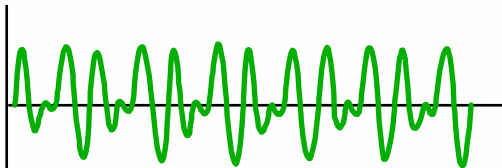
Stacionární signály

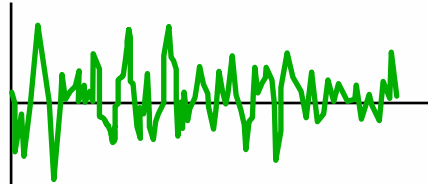
Nestacionární signály

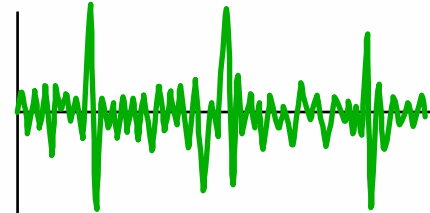
Deterministické

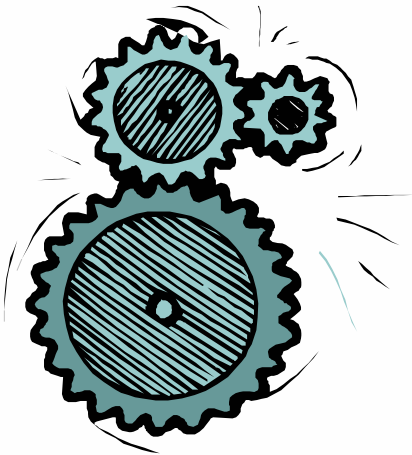
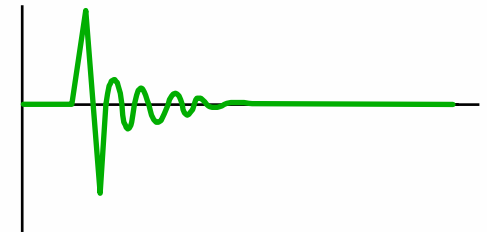
Náhodné

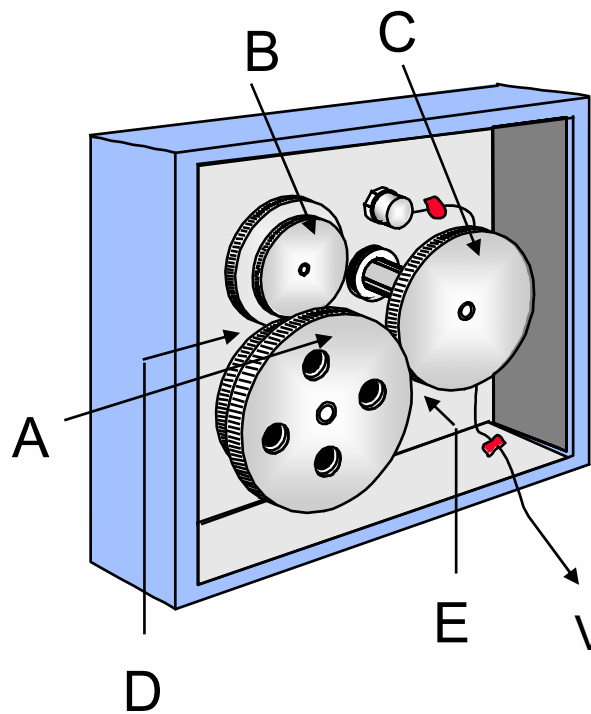
Kontinuální

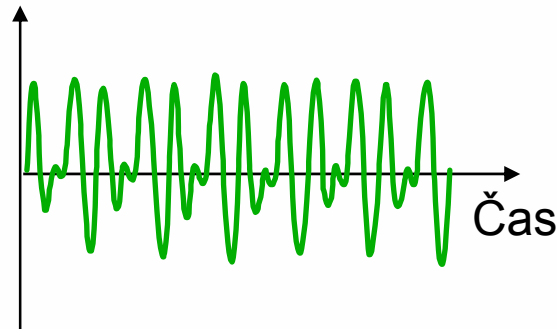
Přechodové

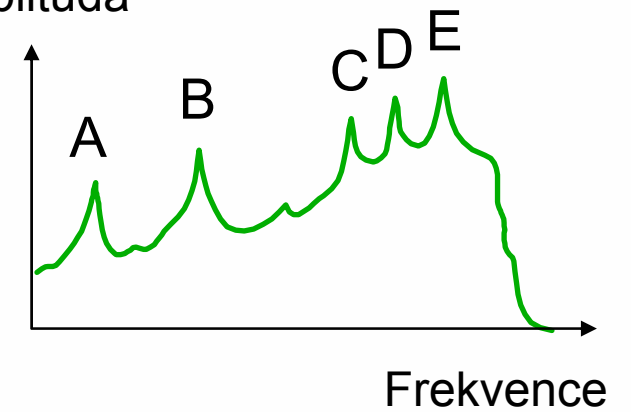
Deterministické signály

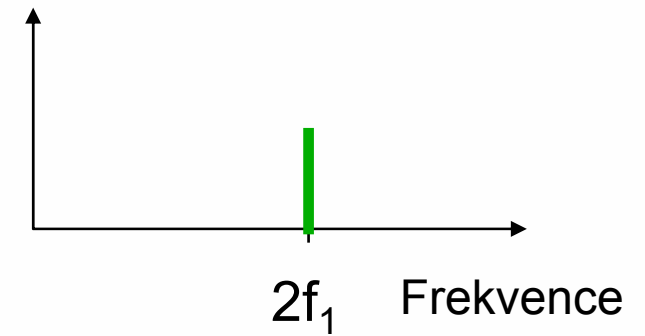
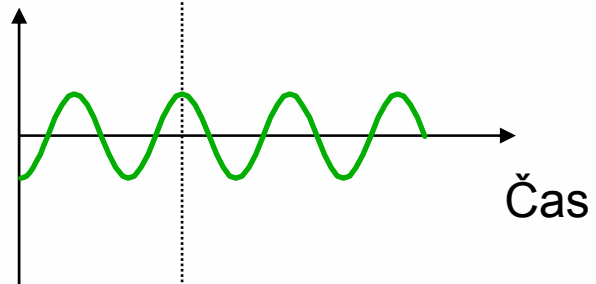
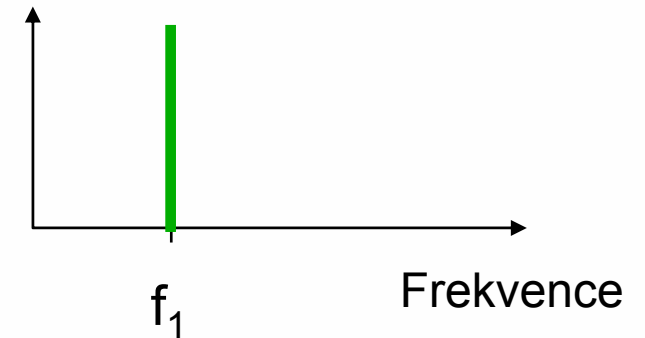
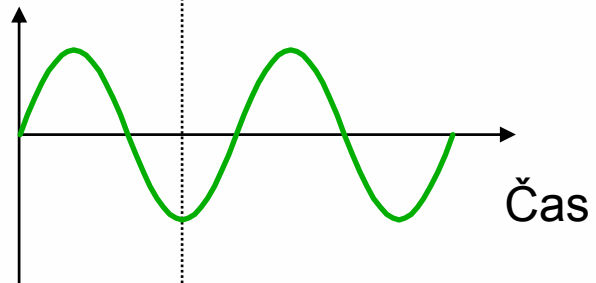
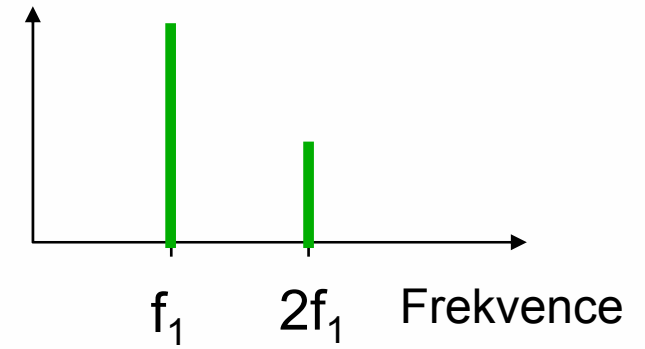
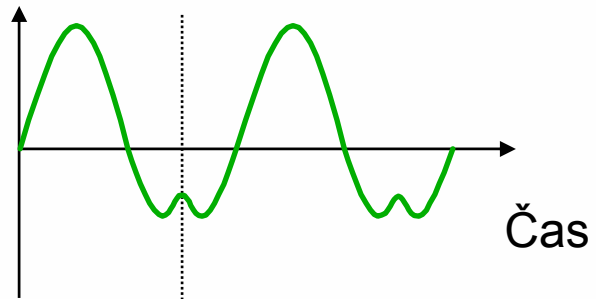
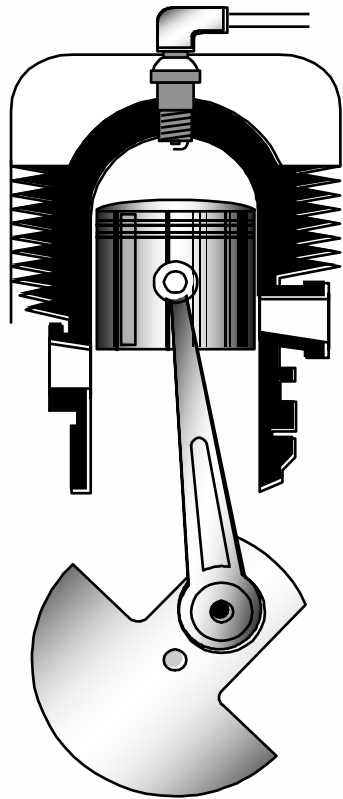
Amplituda

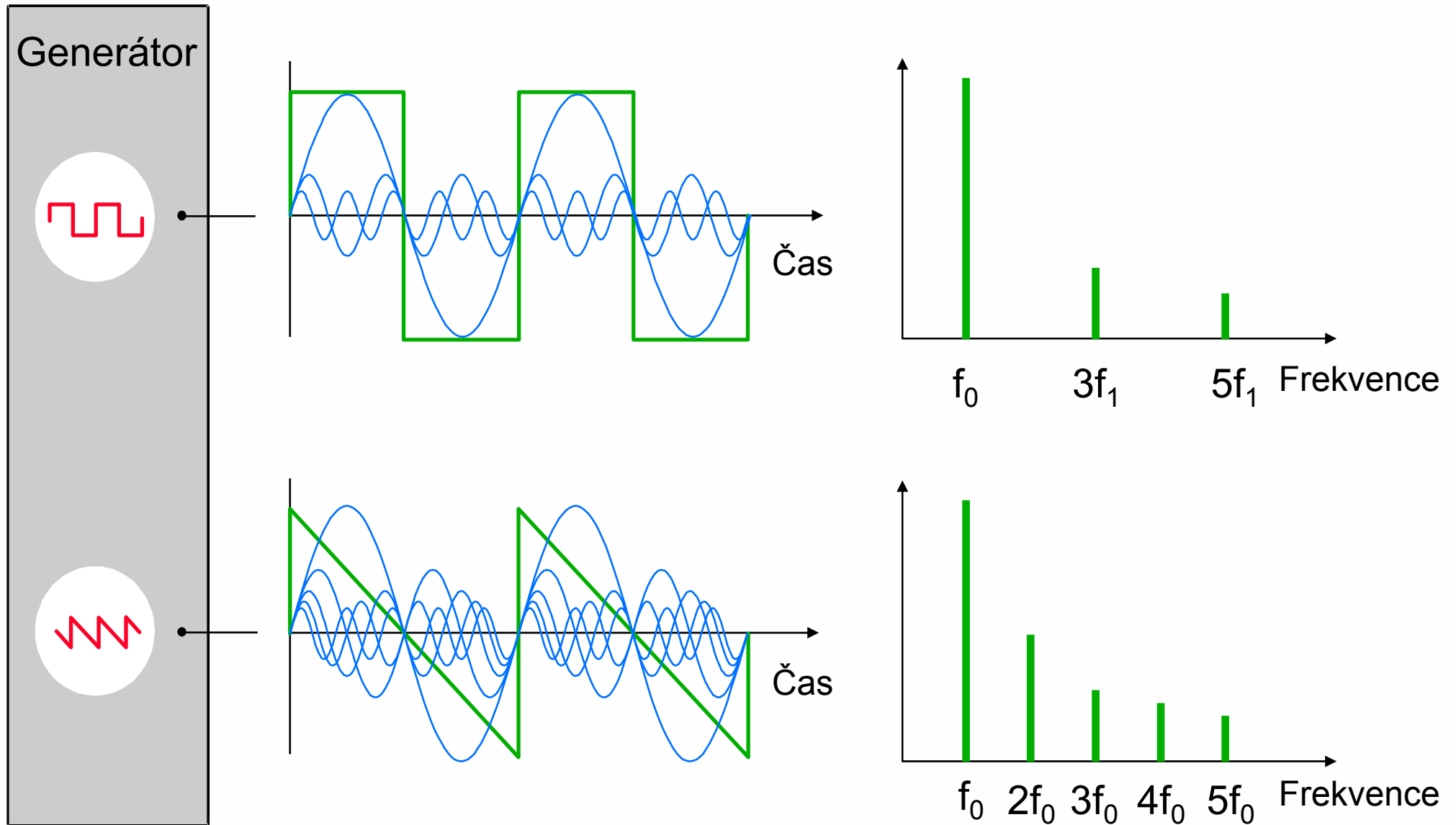
Amplituda

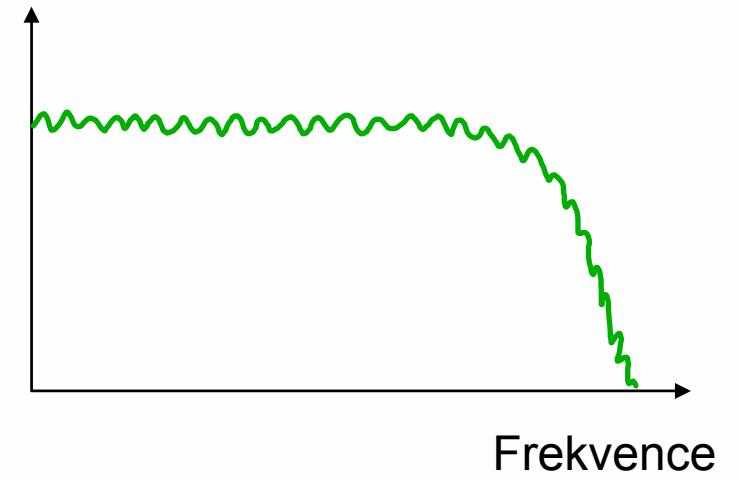
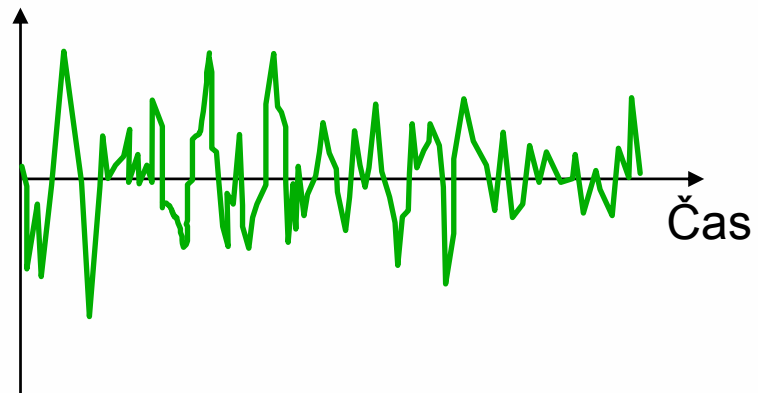
Deterministické signály harmonické

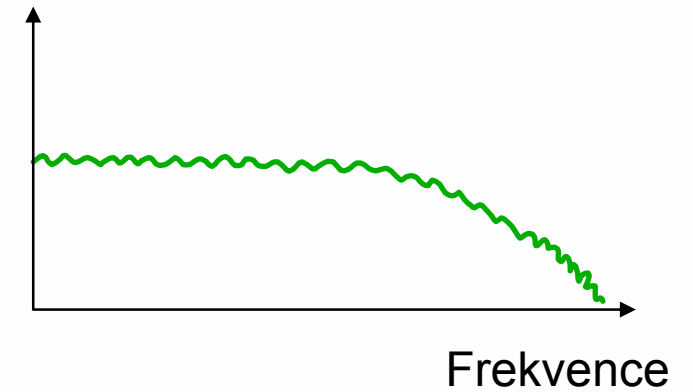
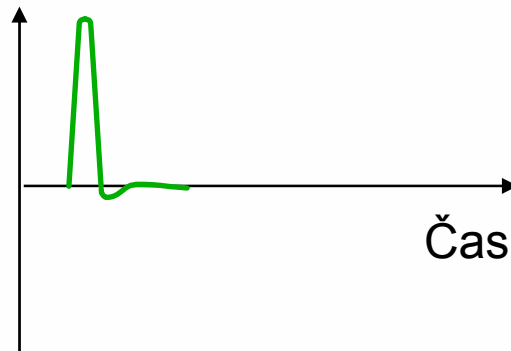
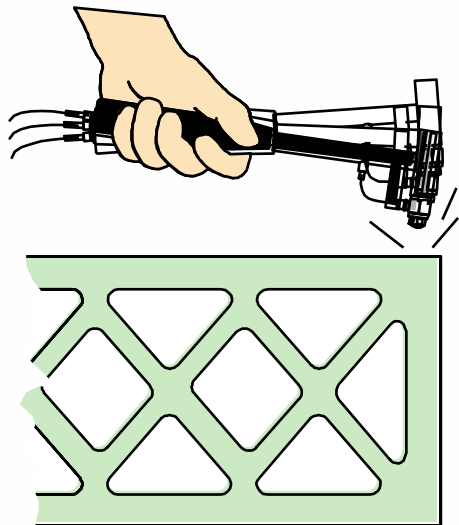
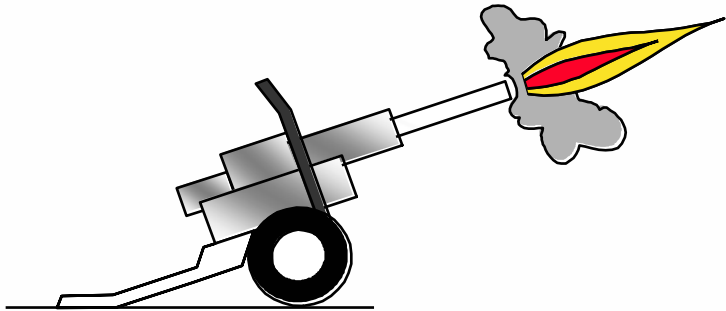
Harmonické

Náhodné signály

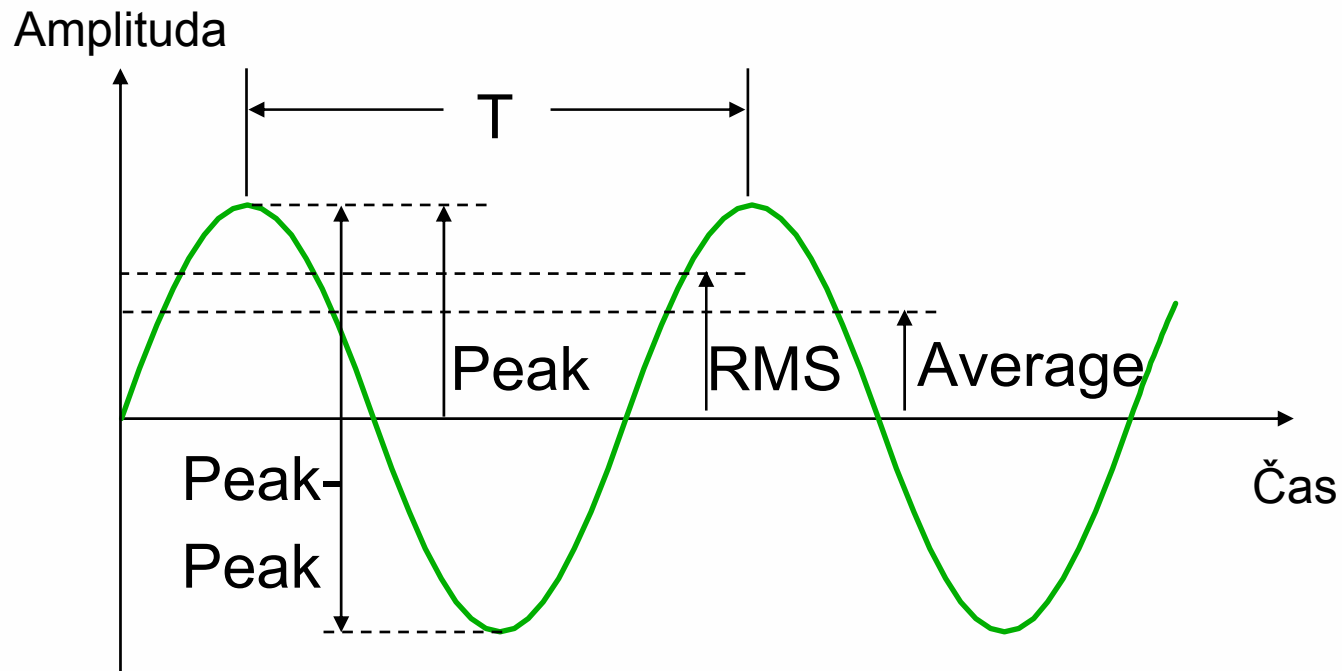
Rázy, impulsy, otřesy

Jaký parametr popisu čsového signálu použít

- **Peak** - Výkmit
- **Peak-Peak** - Dvojamplituda, rozkmit
- **Average** - Průměrná, střední hodnota
- **RMS** - Střední efektivní hodnota
- **Crest Factor** - Krest faktor
- **Periodicity/Repetition Rate** - úroveň (míra) opakování
- **Duration** - Trvání, doba jevu

Popis časového signálu

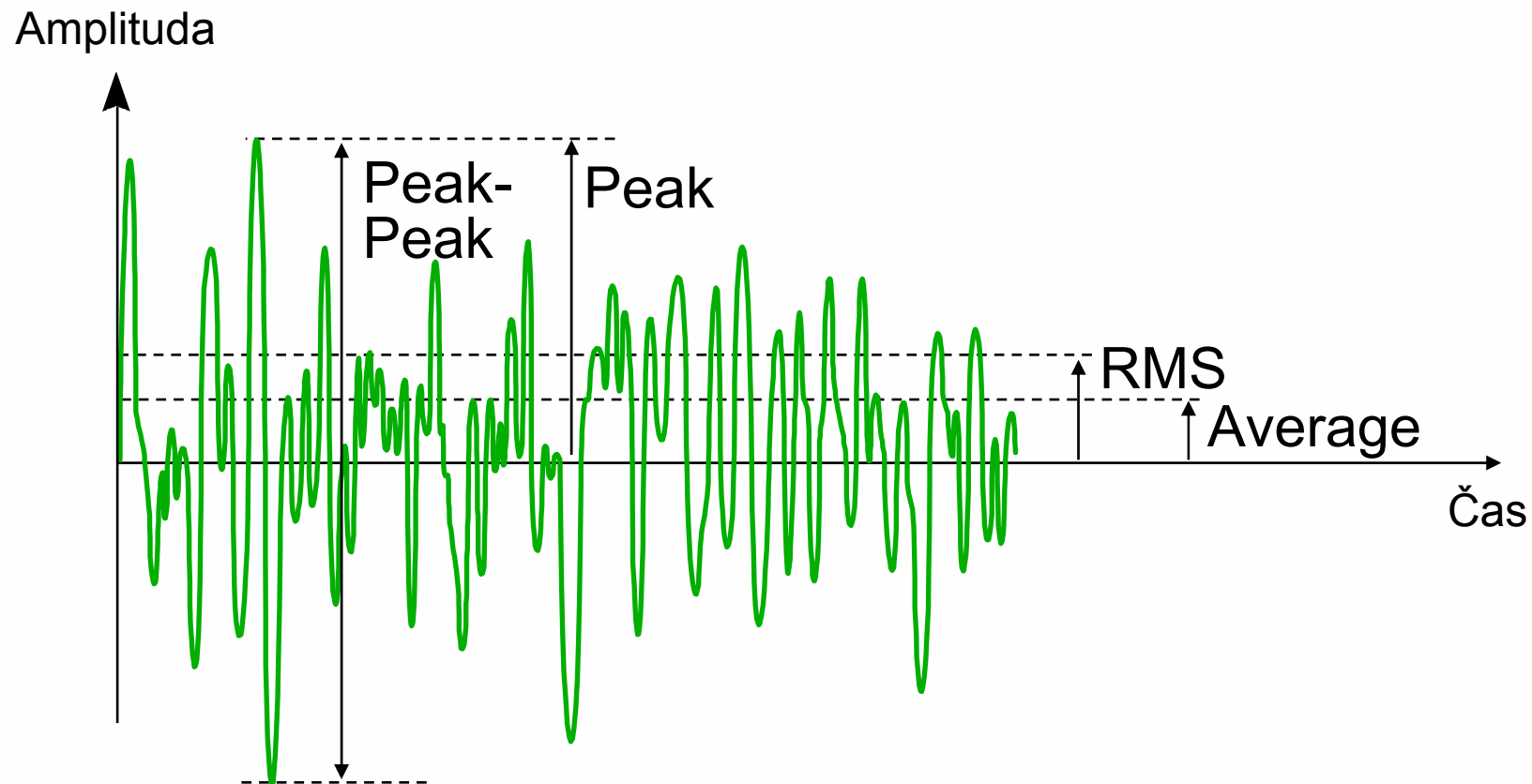

$$\text{RMS} = \sqrt{\frac{1}{T} \int_0^T (x^2(t)) dt}$$

$$\text{Average} = \frac{1}{T} \int_0^T |x| dt$$

$$\text{Crest Factor: } \frac{\text{Peak}}{\text{RMS}}$$

Popis časového signálu

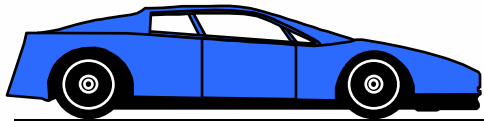

$$RMS = \sqrt{\frac{1}{T} \int_0^T (x^2(t)) dt}$$

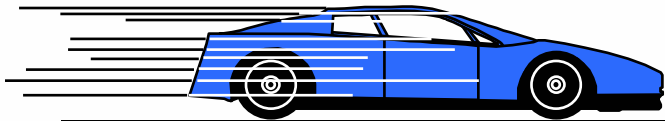
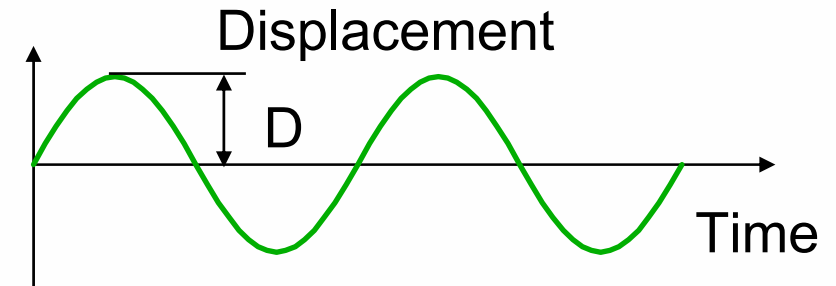
$$Average = \frac{1}{T} \int_0^T |x| dt$$

$$Crest\ Factor = \frac{Peak}{RMS}$$

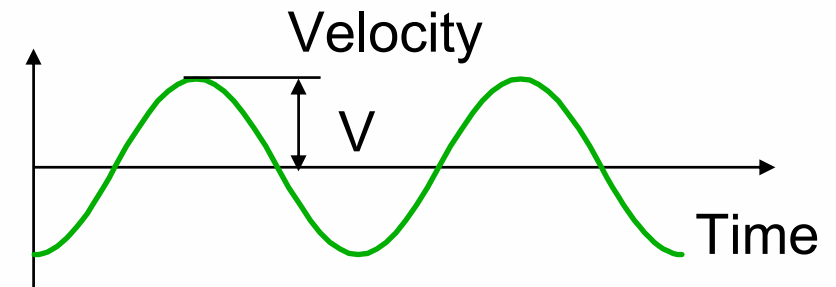
Porovnání lineárního a periodického pohybu

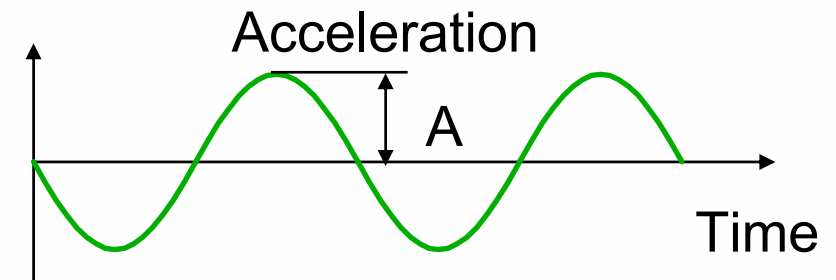
Detroit
35 Mil

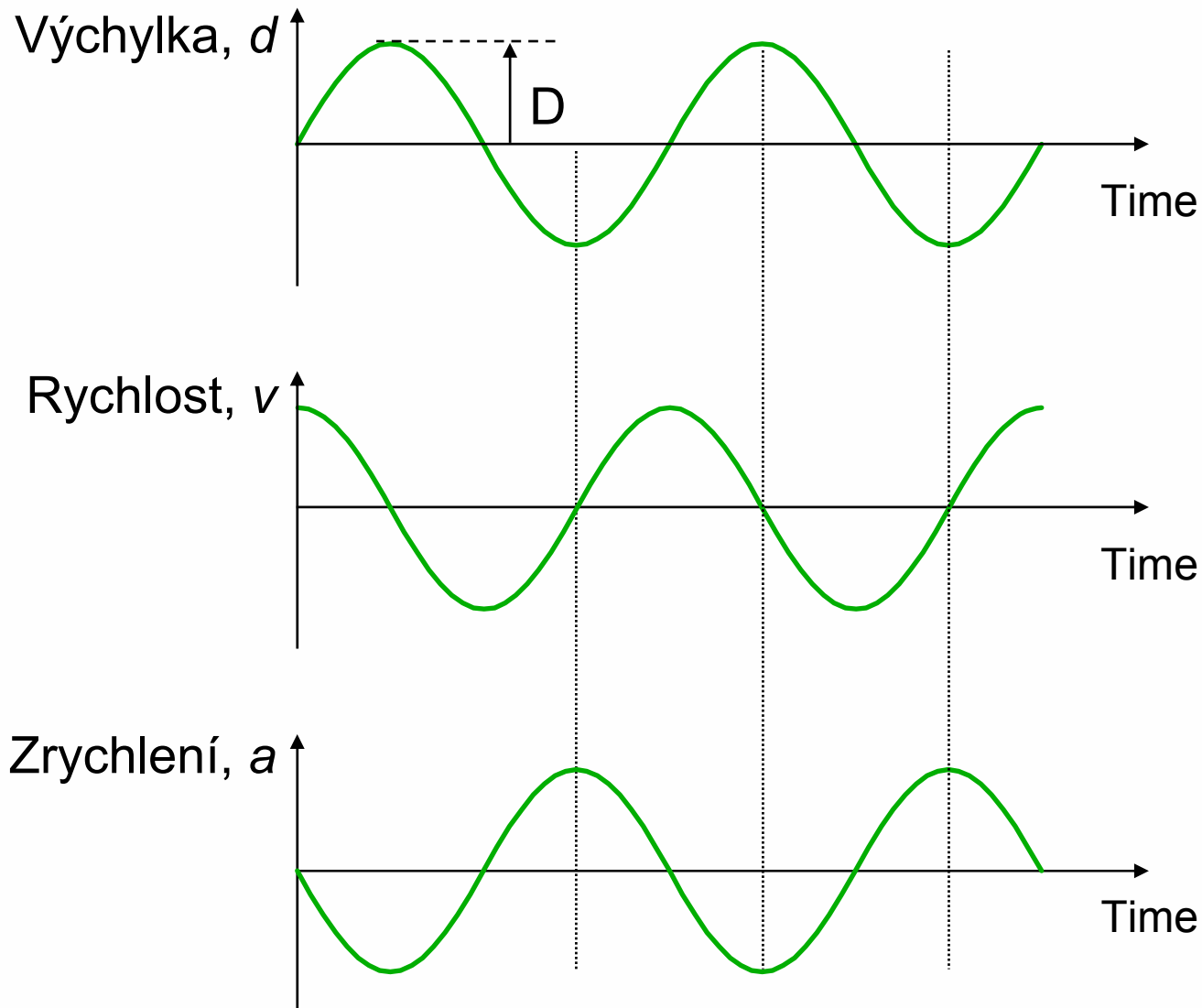
Rychlostní
omezení
65 M/h

TEST
0-60 M/h
za 8.6
sekund

Převod z výchylky na zrychlení

$$d = D \sin \omega t$$

$$d = D$$

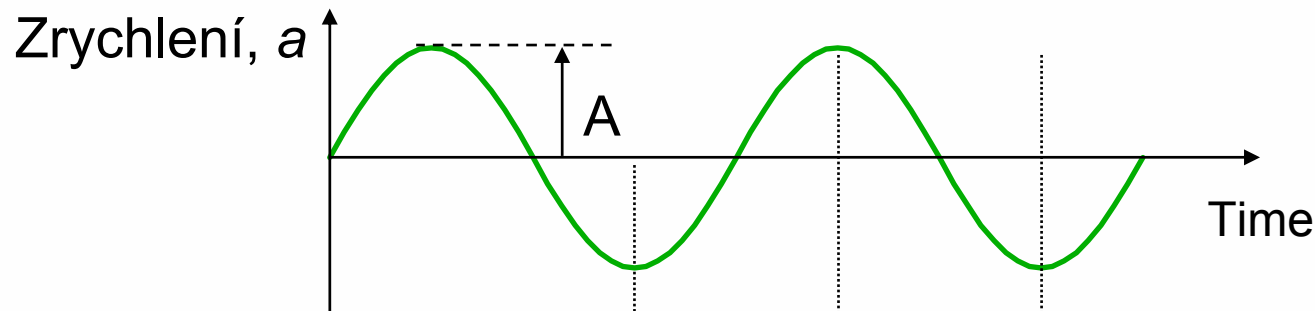
$$v = \frac{dd}{dt} = D\omega \cos \omega t$$

$$v = D\omega = D2\pi f$$

$$a = \frac{d^2d}{dt^2} = D\omega^2 \sin \omega t$$

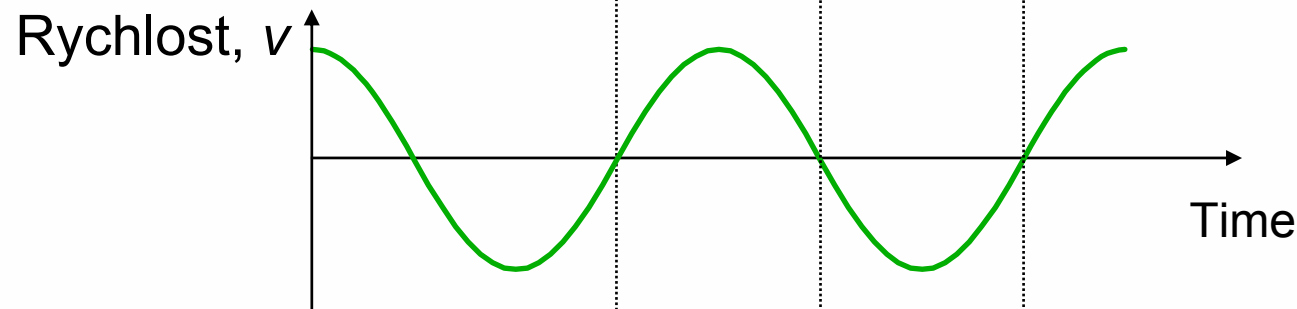
$$a = D\omega^2 = D4\pi^2 f^2$$

Převod za zrychlení na výchylku

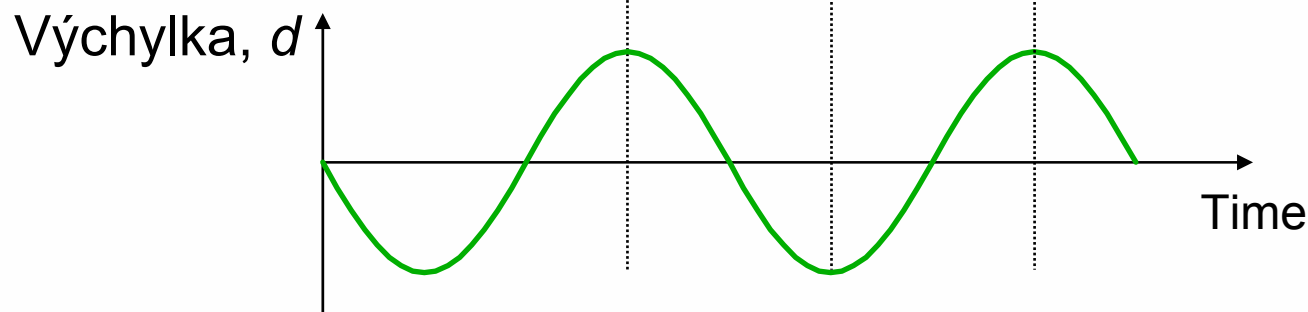
$$a = A \sin \omega t$$

$$a = A$$

$$v = \int a dt = -\frac{A}{\omega} \cos \omega t$$

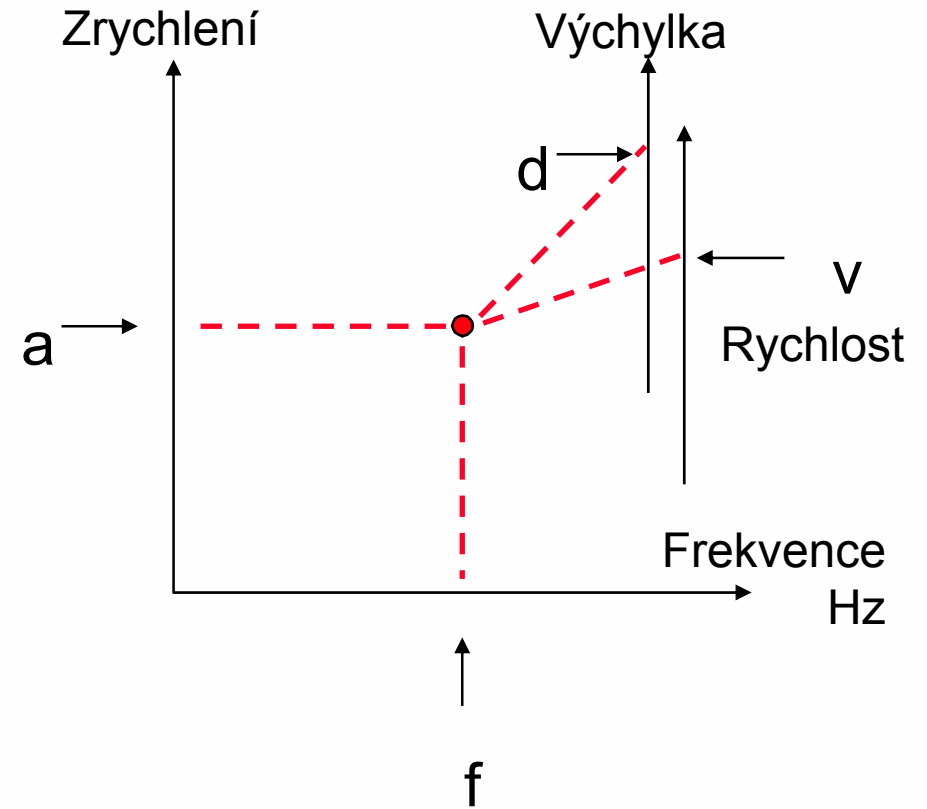
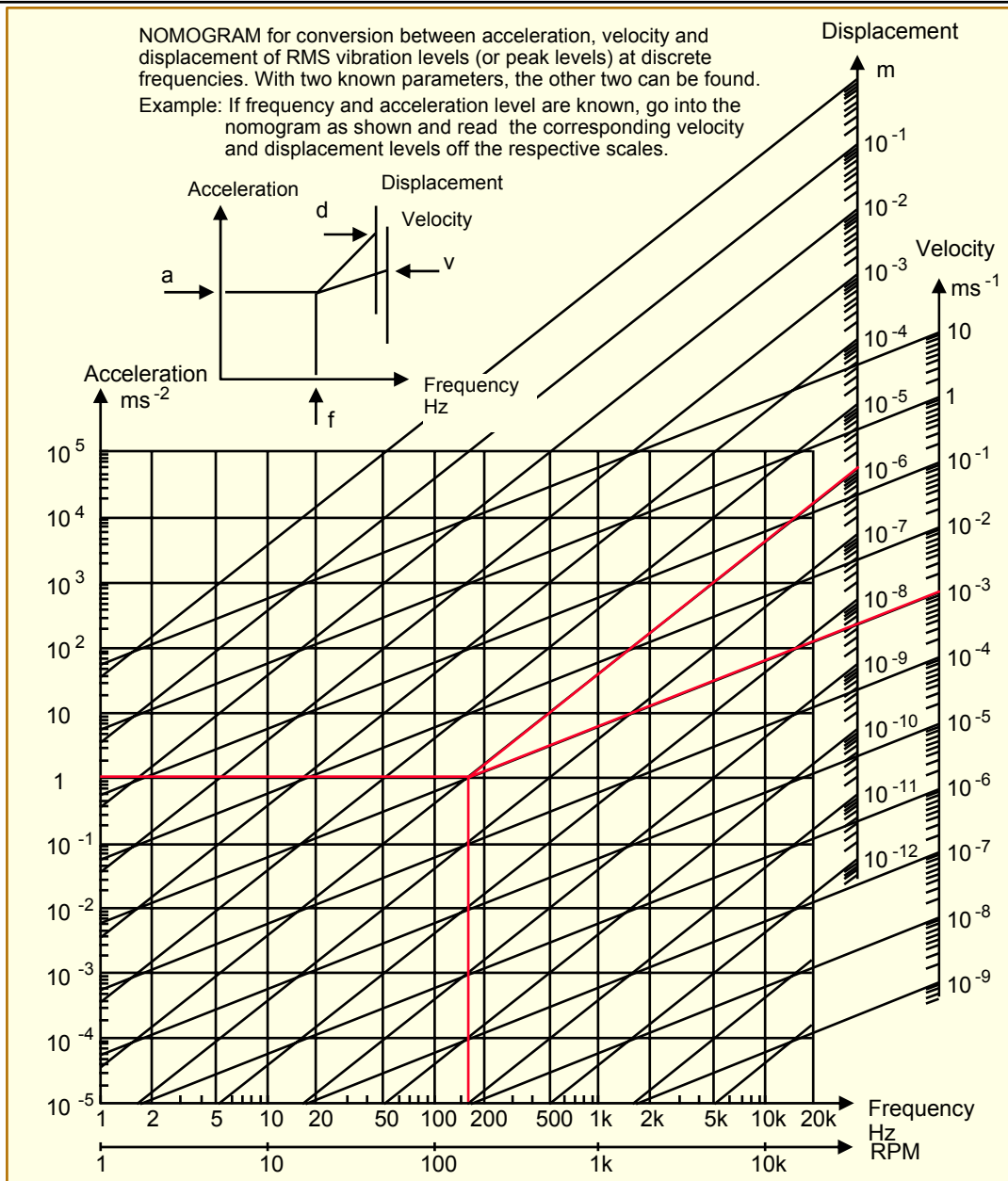
$$v = \frac{A}{\omega} = \frac{A}{2\pi f}$$

$$d = \iint a dt dt = -\frac{A}{\omega^2} \sin \omega t$$

$$d = \frac{A}{\omega^2} = \frac{A}{4\pi^2 f^2}$$

Převod pomocí nomogramu

Poznámka pro kalibraci:
Pro $f=159,2\text{Hz}$ je

$$\omega = 1000\text{s}^{-1}$$

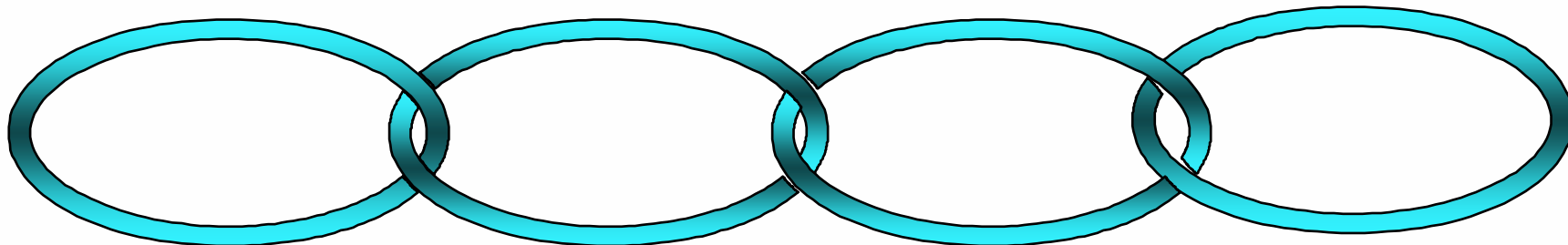
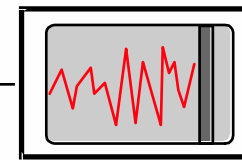
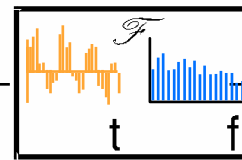
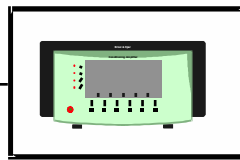
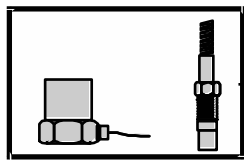
Měřicí řetězec

Snímač

Předzesilovač
a úprava
signálu

Frekvenční
analýza

Výstup

GIGO

Garbage In = Garbage Out

GIGO

Smetí dovnitř - smetí ven

